

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर – २०२३

द्वितीय वर्ष

सत्र – ४

विषय:- मराठ्यांचा इतिहास (पेशवाई) (HC-402)

दिनांक: १३/१२/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)

१. पेशवेपदावर आल्यानंतर बाळाजी विश्वनाथने बजावलेल्या कामगिरीचा आढावा घ्या.
२. मराठ्यांच्या उत्तर भारतातील आक्रमक हालचालींची थोडक्यात माहिती द्या.
३. पानिपतच्या युद्धातील मराठ्यांच्या पराभवाची कारणे सांगून या युद्धाचे परिणाम स्पष्ट करा.
४. पहिला माधवराव पेशवा याने मराठी सत्तेच्या पुनर्स्थापनेसाठी केलेल्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. पहिल्या बाजीरावच्या काळात मराठी सत्तेचा विकास होण्यास कोणते घटक कारणीभूत होते ?
२. सवाई माधवरावाच्या काळातील मराठ्यांच्या दक्षिणेतील व उत्तरेतील राजकारणावर टीप लिहा.
३. मराठी सत्तेच्या अस्ताची कारणे लिहा.
४. शिवकालीन व पेशवेकालीन लष्करी प्रशासन स्पष्ट करा.
५. मराठेकालीन सामाजिक परिस्थितीचे वर्णन करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. अलुतेदार व बलुतेदार
२. अष्टप्रधान मंडळ
३. मराठेकालीन स्त्रियांची स्थिती
४. तिसरे इंग्रज मराठा युद्ध

Translation in English

Sub: History of the Marathas (Peshwa Period) (HC-402)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Take a look at the achievements of Balaji Vishwanath after becoming Peshwa.
2. Give a brief account of the aggressive movements of the Marathas in North India.
3. Explain the results of this war by explaining the reasons for the defeat of the Marathas in the battle of Panipat.
4. Review the efforts made by the first Madhavrao Peshwa to restore Marathi power.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. What factors contributed to the development of Marathi power during the first Bajirao period?
2. Write a note on the southern and northern politics of the Marathas during the time of Sawai Madhavrao.
3. Write the reasons for the decline of Marathi power.
4. Explain military administration during Shiva period and Peshwa period.
5. Describe the social conditions during the Maratha period.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Alutedar and Balutedar
 2. Ashtapradhan Mandal
 3. Status of Women in Maratha Period
 4. Third Anglo-Maratha War
-